

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
(Via www.internetconsultatie.nl)

Agriport 109
1775 TA Middenmeer
Postbus 23
1775 ZG Middenmeer
T.+31 88 0307060
KvK 37127763
BTW-nr. 8170.23.306.B.01

Middenmeer, 12-04-2019

Briefnr:
EB20190412

Betreft: Reactie Voorstel tot wijziging van de Gaswet betreffende een verbod op laagcalorisch gas voor de grootste afnemers (19 maart 2019), uw referentie: DGETM-E2020 / 18071169

Geachte Excellentie,

ECW Gas BV (ECW) heeft kennis genomen van het “Wetsvoorstel houdende wijziging van de gaswet betreffende een verbod op laagcalorisch gas voor de grootste afnemers” zoals dit op 19 maart 2019 is gepubliceerd. Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om onze reactie te geven op dit voorstel.

Achtergrond en inleiding

Wij sturen u een reactie omdat wij belang hebben bij deze wet als één van de negen aangeschreven bedrijven welke u per 2022 wilt onthouden van het gebruik van laagcalorisch gas (L-gas).

Veel van de genoemde onderwerpen in deze brief hebben wij ook in de communicatie met uw ministerie uiteengezet en hierbij doen wij dit nogmaals.

De volgende onderwerpen brengen wij hierbij onder de aandacht en wij verzoeken u deze mee te wegen in het voorstel wat u uiteindelijk aan de Kamer voorlegt.

Allereerst geven wij een reactie op het gebruik van uw instrumentarium, namelijk de keuze voor een wetswijziging en meer specifiek de keuze voor een verbod op verbruik door een specifieke groep.

Vervolgens reageren wij gegeven uw voornoemde keuze op enkele zaken in uw wetsvoorstel.

1) Inzet instrument wetswijziging

De rijksoverheid is in het aardgasdossier wetgever, vergunningverlener en toezichthouder. Dit is vrij standaard in vele sectoren. In dit dossier is de rijksoverheid ook nog eens de belangrijkste marktspeler en de grootste belanghebbende partij als Ultimate Beneficial Owner (UBO), dit via haar belangen in belastinginkomsten, Energie Beheer Nederland (EBN), Gasterra, Gastransportservices (GTS) en de NAM etc.

Het *kabinet Rutte III* heeft besloten dat de winning van gas uit het Groningen veld zo spoedig mogelijk moet worden beëindigd. Dit is primair een besluit wat u neemt als UBO van het gasgebouw en of u dit deed onder dwang van de vergunningverlener/ toezichthouder doet daar niet aan af. Het was “niet langer verantwoord door te gaan met de winning.” U had hiervan uw klant (Gasterra) in kennis kunnen stellen en via de marktpartijen hadden dan de eindklanten geïnformeerd worden. GTS moet dan nog steeds de klanten die daarom verzoeken van L-gas voorzien en GTS zou de klanten dan mogelijk niet kunnen beleveren als ze niet snel genoeg een stikstofinstallatie kan bouwen waarmee van H-gas L-gas gemaakt kan worden. In de relatie tussen GTS en haar directe afnemers is echter al omschreven wat er in

een dergelijk geval gebeurd. Vrij vertaalt is dit: Indien GTS de afnemer verzoekt om over te schakelen naar H-gas betaalt GTS alle kosten voor en achter de meter en dus ook de ombouwkosten van de installaties van de afnemer.

Aangezien er reeds expliciet iets geregeld is tussen GTS en directe afnemer over dit onderwerp en het verder een vrije keuze is voor de afnemer om te kiezen voor H-gas of L-gas konden marktpartijen er vanuit gaan dat zij gecompenseert zouden worden als zij gedwongen zouden worden om over te schakelen naar H-gas. Dit beeld wordt nog eens versterkt door het feit dat GTS in 2015 (in opdracht van uw ministerie) een studie heeft laten verrichten naar de laagst maatschappelijke kosten voor het beleveren van de huidige L-gasafnemers bij een verminderde Groningen gasproductie. De integrale afweging was gemaakt stikstof bij te mengen bij hoogcalorisch gas of industriële partijen om te schakelen naar H-gas (incl kosten achter de meter). De conclusie was dat de laagst maatschappelijke kosten bereikt zouden worden door H-gas met stikstof te leveren ook aan de grote afnemers. Wij delen deze conclusie en zouden hier een sterke voorkeur voor hebben. De behandeling van het voornoemde rapport in de tweede kamer en het bijhorende voorstel besluit om GTS een installatie voor het bijmengen van stikstof te laten bouwen is in 2016 niet door gegaan wegens een gebrek aan noodzaak hiertoe volgens uw ministerie. De gasproductie zou immers nog jaren door gaan¹.

Ook dit versterkt het beeld dat de overheid integraal naar de kosten kijkt, de consequenties draagt en non-discriminatoire keuzen maakt in het belang het hele land en niet voornemens is een bepaalde groep voor de kosten te laten opdraaien.

Nu echter door EZ gekozen wordt de overgang van het gebruik van L-gas naar al daar niet bewerkt H-gas vorm te geven middels een wettelijk verbod op afname van laagcalorisch gas, lijkt EZ haar rol als wetgever aan te wenden om de kosten voor haar dochteronderneming te beperken. Dit beeld wordt versterkt door de aanwezigheid van GTS bij gesprekken met EZ over dit onderwerp. Als aandeelhouder heeft u zich zo direct bemoeid met het wel en wee van uw deelneming en met dit wetsvoorstel geeft u aan zelfs bereid te zijn uw wetgevende macht hiervoor aan te wenden. Daarmee overruled u de geldende afspraken tussen partijen.

Wij verzoeken u nadat we jaren met zijn allen de opbrengsten van het gas gedeeld hebben om nu ook de kosten te delen en daarom de keuze voor het beleidsinstrumentarium te heroverwegen. Kortom het wetsvoorstel is een oplossing voor een niet bestaand probleem. In de bestaande contracten is hier al in voorzien. De kosten worden dan ook automatische gesocialiseerd. Het wetsvoorstel kan ingetrokken worden en GTS kan zelf met een paar bedrijven indien nodig in gesprek gaan over omschakeling.

2. Uitsluiting specifieke groep afnemers van gebruik L-gas

L-gas is een hoogwaardige brandstof welke van een constantere kwaliteit is dan H-gas wat meer een ruw natuurproduct is van verschillende bronnen. L-gas heeft daarom een hogere waarde dan H-gas. Dit door het simpele feit dat installaties hier efficiënter en schoner op kunnen werken.

Wij hebben in gesprekken met uw ministerie voorgesteld de regels van de markt te volgen door een schaars goed duurder te maken te maken dan een minder schaars goed. Vergelijk dit met een prijsverschil vergelijkbaar aan Shell V-power en Euro95. Op beide brandstoffen kan een auto rijden maar schijnbaar is de ene zoveel beter voor een auto dat mensen bereid zijn daar meer voor te betalen. Dit kan bij L-gas versus G-gas ook. In het geval van L-gas zou het ook vanuit de

---

¹ Zie brief 12 September 2016 DGETM-EI/ 16132605 van de Minister van EZ aan de 2de Kamer

kostenkant volledig logisch zijn daar een premium prijs voor te rekenen daar dit per energie-eenheid ook meer kost dan H-gas, omdat er stikstof bijgemengd dient te worden nu de Groningenproductie daalt. Een dergelijk prijsverschil doet niets af aan een vrije en open energiemarkt. De onderliggende waarde van de energie is immers bij beide gelijk, het prijsverschil kan een constante waarde zijn.

De hoogte van een dergelijke prijsprikkel zou partijen kunnen verleiden over te stappen naar H-gas. Maatschappelijk gezien zou een dergelijke keuze ons inziens logischer zijn geweest dan een verbod voor een specifieke groep (“eerst de wortel en dan later eventueel de stok”).

Wij geven hierbij aan tot op zekere hoogte bereid te zijn een premie te betalen voor L-gas ten opzichte van H-gas zoals we dit ook in het verleden altijd gedaan hebben. Zodra het prijsverschil groter wordt dan onze omschakelkosten (CAPEX plus OPEX) zullen wij dan omschakelen. Zo blijft er keuzevrijheid en een level playing field.

Het staat afnemers vrij gas te betrekken van willekeurige leveranciers. Daarbij zijn leveranciers uit het buitenland binnen de Europese Unie niet uitgesloten. Op dit moment kopen de afnemers op het net van ECW uitsluitend laagcalorisch gas in, dit in verband met de directe toepasbaarheid daarvan in de technische installatie van onze klanten. Bij een verbod op het afnemen van dit gas uit het transportnetwerk van GTS, treedt een situatie op die strijdig is met het Europese recht op vrij verkeer van goederen en diensten. Immers, voor goederen, in dit geval laagcalorisch gas, die elders in de Europese Unie zijn gekocht (bijvoorbeeld in Duitsland), is het dan bij wet verboden dit af te nemen uit het gastransportnetwerk en kan dit dus niet vrij naar ECW worden vervoerd. Dit belang is extra groot omdat u slechts een kleine groep van dit recht uitsluit.

Bij vaststelling van de wet zullen wij overwegen om een en ander in een bodemprocedure bij het Europese hof te toetsen.

3. Inhoudelijke behandeling van wetsvoorstel op onderdelen

Onderstaand wordt een reactie gegeven op enkele inhoudelijke punten van het wetsvoorstel.

4. Definitie van een Netbeheerder

Blijkens uit artikel 10f punt 3 is het ‘verbod laagcalorisch gas grootste afnemers’ niet van toepassing op een netbeheerder of gasopslagbedrijf.

Wij verzoeken u deze uitsluiting uit te breiden naar particuliere netbeheerders (Gesloten Distributie Systemen, ontheffinghouders en directe lijnen). De voorwaarden ten aanzien van de rechten van een afnemer die aan particuliere netbeheerders worden gesteld zijn in hoge mate vergelijkbaar aan die van een gewone netbeheerder. Een onderscheid tussen afnemers op de verschillende netten op basis van deze wet zou hierop een uitzondering en discriminatoir zijn. Wij verzoeken u op dit punt de wet aan te scherpen en afnemers op een particulier net non-discriminatoir te behandelen ten opzichte van afnemers op een publiek net.

Dat deze afnemers non-discriminatoir behandelt dienen te worden blijkt ondermeer uit het feit dat zij ook keuzevrijheid van energieleverancier hebben

(<https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-legt-derdentoegang-op-een-gesloten-distributiesysteem-uit>).

Indien de uitzondering alleen geldt voor netbeheerders doorbreekt u bijvoorbeeld het level playing field voor onze afnemers ten opzichte van afnemers op een openbaar net. Zij hoeven immers bij een gelijk gasverbruik geen aanpassingen te doen en de kosten hiervoor te dragen. Een dergelijke marktverstoring kan ons inziens

niet het doel van deze wet zijn en we zijn blij u bij deze op de hoogte te kunnen stellen van deze potentiële omissie.

5. Socialiseren kosten veroorzaakt door de overgang naar H-gas

Onder punt 5.1 van de memorie van toelichting wordt gesteld dat

Het uitgangspunt van het kabinet is dat de kosten die de landelijk netbeheerder maakt vanwege het onderliggende wetsvoorstel verrekend kunnen worden in de tarieven.

Voor GTS geldt echter onverminderd dat zij een betrokken onderneming is in de zin dat:

De betrokken ondernemingen hadden in zoverre aan kunnen zien komen dat het verbruik van laagcalorisch gas op termijn eindig zou zijn.

Immers GTS doet reeds tientallen jaren onderzoek naar de gevolgen van en alternatieven voor de vermindering van levering van gas uit het Groningen veld.

Gegeven de mogelijkheid dat GTS de kosten die gepaard gaan met deze ombouw kan socialiseren lijkt het logisch dat de grote afnemers de kosten die zij zullen moeten maken, ook niet zelf hoeven te dragen, temeer daar het initiatief voor deze aanpassing in feite bij EZK als uitvoerder van het regeringsbesluit ligt. Ook GTS is zich reeds tientallen jaren van deze problematiek bewust en zij hebben uit de contractuele relatie met de afnemers een verplichting tot communicatie en kostenvergoeding.

Verder begrijpen wij niet waarom deze kosten voor de afnemers worden gekoppeld aan het begrip 'ondernemingsrisico,' terwijl de hiermee gepaard gaande kosten door GTS kunnen worden gesocialiseerd. Dit heeft ten minste de schijn van ongelijke behandeling van de afnemers ten opzichte van GTS (eigen bedrijf overheid) en andere industrieën die niet aangewezen zijn. In de discussie over 'Fair Balance' Memorie van toelichting punt 7.3 wordt deze problematiek ons inziens dan ook onvoldoende geadresseerd. Wij verzoeken u dit te veroverwegen.

6. (Drie) Dubbel betalen kosten veroorzaakt door de overgang naar H-gas

De directe kosten door de omschakeling naar H-gas achter de meter dient de afnemer primair zelf te betalen (artikel 5.2 memorie van toelichting). Door omschakeling van deze afnemer worden de kosten voor stikstof bijmenging voor zijn verbruik voorkomen. Echter via de tarieven van GTS dienen de 9 grote afnemers wel mee te betalen aan de gesocialiseerde kosten voor kwaliteitsconversie (stikstof bijmenging). Daar is niets sociaals aan ons inziens. Ons lijkt het logischer een verschil aan te brengen in prijs tussen H- en L-gas of de volledige kosten van de omschakeling van de 9 grootste bedrijven ook gesocialiseerd te betalen.

Daarbij geldt in het specifieke geval van ECW dat zij zelf al een dubbele aansluiting heeft laten maken (H-gas en L-gas) en de kosten hiervoor zelf gedragen heeft. Nu GTS ook nog eens de aanlegkosten van andere H-gas aansluitingen gaat socialiseren betaalt ECW dus ook daar nog aan mee.

Al met al lijkt ons voornoemde niet een eerlijke verdeling van kosten en verzoeken wij u dit punt te heroverwegen.

7. Compensatieregeling (artikel 10j)

De wetswijziging legt de kosten voor aanpassing achter de meter primair bij de 9 bedrijven en bevat een boterzachte niet uitgewerkte compensatieregeling. Hierbij wordt direct de opmerking gemaakt dat het normale ondernemersrisico is uitgesloten van compensatie. Wat het normale ondernemersrisico is dat niet nadere gedefinieerd en daardoor onzeker. Daarmee is het een "Nee, tenzij regeling," een "ja tenzij regeling" ons logischer lijken.

Nadat 60 jaar alle voordelen van de gasketen (productie, transport, levering, belasting) naar de overheid zijn gegaan is het wel zeer eenzijdig nu een dergelijke basis-houding te hanteren ten aanzien van slechts 9 bedrijven. Dit besluit kan ook niets met staatssteunregels te maken hebben omdat via de bestaande afspraken tussen afnemer en GTS gewoon de volledige kosten vergoed zouden kunnen worden. Wij vinden de onwil hiervoor ongepast en verzoeken u dit te heroverwegen.

8. Regeldruk

Inhoudelijk wordt in de memorie van toelichting een schatting gegeven van de inspanning die afnemers zouden moeten plegen voor een eventuele ombouw van L-gas naar H-Gas in hoofdstuk 5.3 *Regeldruk*.

Onduidelijk is waarop deze schatting is gebaseerd. Op basis van de ervaring tot nu toe, en in de lopende voorbereiding op de omschakeling op H-gas - betrekking hebbende op vooronderzoek, expert advies, juridisch advies en overleg met fabrikanten van verbruikersinstallaties en toebehoren – en de kosten van aanpassing van het leveringssysteem en aan verbruikersinstallaties en emissiebeheersvoorzieningen, stelt ECW dat de kosteninschattingen van het Ministerie van EZK verre van realistisch zijn voor de ECW-situatie.

Wij verzoeken u de slechts 9 bedrijven hiervoor te consulteren en een realistisch getal op te nemen in de memorie van toelichting.

9. Toelichting IAK

In de beantwoording van IAK vragen '7. *Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?*' wordt nadrukkelijk genoemd dat:

Indien een bedrijf omschakelt naar hoogcalorisch gas, kan de variatie in kwaliteit sterker variëren. Hiervoor kunnen bedrijven maatregelen nemen.

Dit is in geval van motoren maar zeer ten dele waar; maatregelen kunnen weliswaar worden genomen, echter deze maatregelen

- Zijn kostbaar (in extreme gevallen van kwaliteitsvariatie moeten motoren worden afgeschakeld)
- Hebben negatief effect op rendement en emissies (zie ook hieronder bij milieu)
- Veroorzaken hoge kosten voor regel -en bewakingsapparatuur
- Verminderen inzetbaarheid van de motoren en verlagen daardoor de betrouwbaarheid van de stroomopwekking
- Verhogen het risico op zowel schade als het niet kunnen nakomen van leveringsverplichting

Zoals ook in onze gezamenlijke brief van 28-11-2018 aan uw ministerie is beschreven, wordt er en passant voorbijgegaan aan het feit dat de gaskwaliteitsband voor H-gas in Nederland significant veel groter is dan die in de ons omringende landen. Hierbij kan worden opgemerkt dat voor de levering van H-gas vanuit Nederland aan Engeland via de zogeheten BBL-leiding, er striktere limieten op de gaskwaliteit gelden, dan waarvan hier nu voor de H-gas afnemers in Nederland sprake van is. Wij hebben begrepen dat de H-gas bandbreedte in de ministeriele regeling gaskwaliteit is ingegeven door de wenselijkheid om ook LNG uit zeer diverse bronnen in het H-gas systeem te kunnen opnemen. Een deel van de potentiële LNG-leveranciers veroorzaken de behoefte voor de extreme waarden in gaskwaliteit. GTS doet geen formele uitspraak over de verwachte gaskwaliteit in relatie tot het te leveren volume en de mogelijke afwijkingen hierin. Het niet benoemen van deze verwachting betekent voor onze klanten dat zij zich moeten voorbereiden op de

volledige bandbreedte zoals die is genoemd in de ministeriële regeling gaskwaliteit, ook al zou de kans op het benutten van de volledige bandbreedte klein zijn. Wij zijn van mening dat de milieueffecten en de kosten voor de omschakeling naar H-gas lager zullen uitpakken als de bandbreedte van de H-gas kwaliteit verkleint wordt. Dit kan afhankelijk van de plek in het landelijke net eventueel per aansluiting apart geregeld worden nu het maar negen bedrijven zijn die om hoeven te schakelen. Wij adviseren u GTS de opdracht en het mandaat hiertoe te geven.

10. Milieu-effecten

Ten aanzien van milieu wordt gesteld dat

Door de andere samenstelling van hoogcalorisch gas ten opzichte van laagcalorisch gas zullen bedrijven die omschakelen naar hoogcalorisch gas naar verwachting meer gas verbruiken. Dit kan leiden tot een hogere uitstoot van CO₂ en NO_x bij de betreffende verbruikers. Mitigerende maatregelen kunnen hiervoor worden genomen.

Voor de bij de klanten van ECW opgestelde verbruikersapparatuur geldt wederom dat dit ten dele waar is, maar ook geldt dat deze maatregelen significant effect hebben op:

- Benodigde investeringen in katalysatoren en bewakingsapparatuur
- Rendement en emissies
- Bedrijfskosten
- Bedrijfsrisico

Al deze kosten en risico's zijn direct toe te schrijven aan de door de regering gewenste overgang van laagcalorisch gas naar H-gas (en de grote bandbreedte van de H-gaskwaliteit) en moeten dus ook voor vergoeding in aanmerking komen als schade of 'nadeel' dat gecompenseerd moet worden.

11. Samenvattend

ECW is bereid samen de afnemers op haar net een bijdrage te leveren in het streven de gasafname uit het Groningen veld te verminderen. ECW is -als grootste aardwarmteproducent van Nederland- een voorloper als het gaat om verduurzaming van de warmte van haar afnemers. Gezien de omvang van de opgave en de diversiteit aan benodigde energiedragers (elektra, warmte en CO₂) zullen wij voorlopig echter ook gas moeten blijven gebruiken.

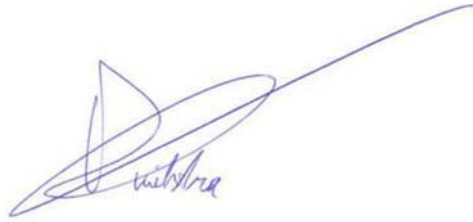
Een omschakeling naar H-gas kan ons inziens met of zonder wetswijziging op basis van een overeenkomst. Wij hebben in 2015 al constructief meegewerkt aan een onderzoek van GTS/EZ, het is achteraf jammer dat u er toen niet voor heeft gekozen de goedkoopste optie uit te voeren, namelijk stikstof bij H-gas mengen. Ook de afgelopen ruim een jaar hebben wij getracht met u ministerie mee te denken in oplossingen. Dit echter wel met de kanttekening dat ECW niet de veroorzaker is van deze wens tot vermindering en ook niet wenst op te draaien voor de daarmee gepaard gaande kosten en risico's. De kosten voor overgang naar H-gas worden voor vergelijkbare bedrijven voorkomen of gesocialiseerd; de voorgespiegelde inspanning voor ECW is te simpel en de gevolgen voor de klanten van ECW zijn buiten proportioneel groot.

Ondanks het door ons ingebrachte in deze brief wil ECW constructief blijven bijdragen aan de ombouw naar H-gas. Afhankelijk van de toezeggingen die gedaan kunnen worden ten aanzien van de gaskwaliteit die aan ECW kan worden geleverd verschillen de kosten welke wij vergoed wensen te krijgen (hoe kleiner de bandbreedte hoe lager de kosten).

Uiteraard zijn wij van harte bereid een nadere toelichting te geven op de punten die wij in deze reactie naar voren hebben gebracht. Wij danken u bij voorbaat voor de behandeling van deze brief en zien uit naar het vervolg.

Hoogachtend,
Namens ECW Gas BV

Robert Kielstra
Directeur

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Kielstra", with a long, sweeping horizontal line extending to the right.